

Mély-ég objektumok

Augusztus hónapban 6 észlelő 199 észlelést végzett. Szabó Gábor legutóbbi expedíciós észlelései nélkül elég szegényes lenne az észlelőlista. Jelen rovatban a szokásoktól eltérően először archív feldolgozásokat láthatunk. Ugyan csillagkép szempontjából kapcsolódnak előző rovatunkhoz, de a leközölt két objektum nem az ajánlott területen helyezkedik el. Ezt követően az aktuális ajánlat észleléseibe tekinthetünk be. A sort az időszak egyetlen beküldött szupernóva-észlelésével zárjuk

Észlelő	Észl.	Műszer
Ambrus Ádám (Nyíregyháza)	1	3 L
Csőrgits Gábor (Budapest)	6	15,3 T
Gulyás Krisztián (Veresegyház)	4	20 T
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	2	16 T
Szabó Gábor (Monor)	184	15,2 T
Tóth Zoltán (Fertőszentmiklós)	2	27 T

NGC 6517 GH Oph

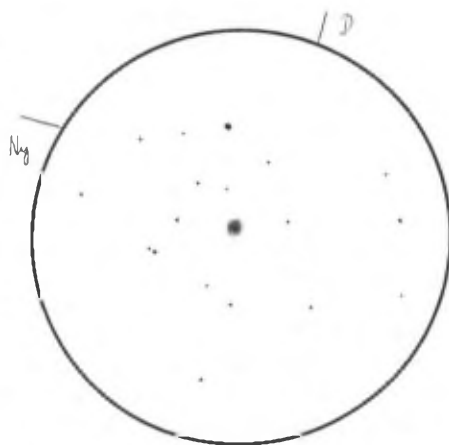
15 T, 150x: A látómezőben látható gömbhalmaz elég halványnak tűnik, kb. 12^m -snak. Átmérője 1' körüli. (Kónya Béla, 1996)

19,4 T, 140x: Kisméretű gömbhalmaz, nagyon halványan dereng a látómezőben. Felületi fényessége alacsony, K-Ny-i irányban a halmaz tengelyében van egy fényesebb rész. Tulajdonképpen egy diffúz foltnál több nem nagyon látszik, bontás nincs. (Szabó Gábor, 1997)

20 SC, 160x: Piciny gömbhalmaz, mely EL-sal kb. 2' átmérőjű. Fényessége $10^m,7-10^m,9$. EL-sal egy fényesebb központi vidék is bevillan, egy nagyon kicsi korongoska képében. A gömbhalmaz viszonylag csillagszegény környezetben fekszik, és két fényesebb csillaggal egy háromszöget alkot. (Kernya János Gábor, 1997)

20 T, 166x: Elég kicsi GH. Ekkora nagyításnál tejszerű foltként látszik. Felbontás jelei nem láthatók. 250x: A kép nem sokat, de javul, azonban így sem bontható fel. (Gulyás Krisztián, 1997)

20 T, 83x: Szép, $10^m,5$ -s, nagyjából 1' átmérőjű GH. Felülete már ekkora nagyítással is inhomogén, D-i és ÉK-i peremén 2 világosabb folt látszik. 166x: A kép kicsit halványabb, de a két folt határozottan látszik. Itt is nagy valószínűséggel felbontatlan csillagszoportokról lehet szó. (Gulyás Krisztián, 2003)

30,5 T, 122x, LM= 15' (Kernya János Gábor)

30,5 T, 122x: Nagyon könnyű fellelni. Szomszédjánál, az NGC 6539 GH-nál kisebb, de fényesebb. EL-sal max. 1' kiterjedésűnek látszott, jobb égen talán a halvány külső perifériák is megpillanthatók lettek volna. Ennek ellenére ezen az égen is kellemes a látvány, vizuálisan a kör alakú belső tartomány látszott, ennek közepén a csillagszerű centrum látható, ez azonban nem emelkedett ki feltűnően a kis ködösségből. Bontásnak a legcsekélyebb jele sem mutatkozott. (*Kernya János Gábor, 2003*)

NGC 6633 NY Oph

20x50 M: Jellegzetes, laza halmaz. Tört ív alakú, benne több csillagcsoportosulás és egy szép kettőscsillag. Hossza fél fok is megvan, szélessége 15' körüli. Csillagkörnyezete is gazdag, főleg ÉK felé. (*Sánta Gábor, 1999*)

7 L, 100x: Jellegzetes kettős (helyenként hármas) csillagív végén elhelyezkedő halmaz. Kisebb nagyításokkal szebb, de 100x-ossal is gyönyörű látvány ez a közepesen sűrű halmaz! Tagjai jellegzetes alakzatokat rajzolnak ki, így könnyű volt ábrázolni. ÉK-DNy-i irányban megnyúlt, mérete – a katalógusban megadott 27'-cel jó összhangban – valamivel kisebb, mint a 0^o5-os látómező. (*Boleska Gábor, 2001*)

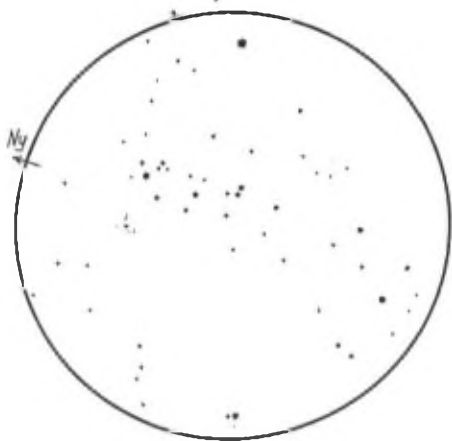
8 L, 37x: Már a keresőben is látható kicsiny ködfoltként. A refraktor LM-jét szinte teljesen kitöltő objektum fényesebb csillagai 6^m5–7^m5 közöttiek. EL-sal sokkal jobb a látvány. A halmazban 38–40 tagot tudtam megbecsülni. (*Balogh Zoltán, 1999*)

10 T, 33x: Az IC 4665-től elindulva K felé, könnyű volt megtalálni ezt a halmazt is. Elég nagy területű, 45'–50'-es, 19 db 6^m–7^m-s csillag látszik benne, még nagyon fényszennyezett égen is. A halmaz egy hatyút, vagy egy 2-es alakot, míg az E felé elterülő háttércsillagok pont egy S alakot formáznak, jól kiegészítve egymást. (*Nagy Attila, 1999*)

11,4 T, 45x: A rossz határmagnitúdó és a kis horizont feletti magasság következtében a távcsöves hmg 10^m8 csupán. Ennek ellenére jól látható a fordított Fiastyúk alakzatra emlékeztető halmaz. Központi sűrűsödés nem látható, kb. 30 csillag különül el a halmaz területén. Az objektum orientációja ÉK–DNy-i. Binokulárral (15x70) gyönyörű látvány, a halmaz közepéből egy jellegzetes kettős csillagív indul DNy-ről EK felé, majd egy hirtelen fordulattal Ny-ra kanyarodik. (*Boleska Gábor, 2000*)

15,2 T, 30x: Két 6^m–7^m-s csillag között húzódó csillagsáv. Enyhén görbülő vonal mentén 10–15 db 8^m–9^m-s csillag helyezkedik el. Az egész LM nagyon gazdagon meghintve 12^m körüli (és halványabb) csillagok „porcukrával”. Binokulárban és keresőtávcsőben izzó, babszem alakú ködösség, szebb így, mint a nagy távcsőben. (*Nagy Antal, 2000*)

16 T, 50x: Nagyon szép, teljesen bontott halmaz. A jó légkörnél az összes halmaztag látható, mely ékszerdoboz hatását kelti. Vetekszik bármely Messier-objektummal. (*Hadházi Csaba, 2000*)

20 T, 80x, LM= 55' (Sánta Gábor)

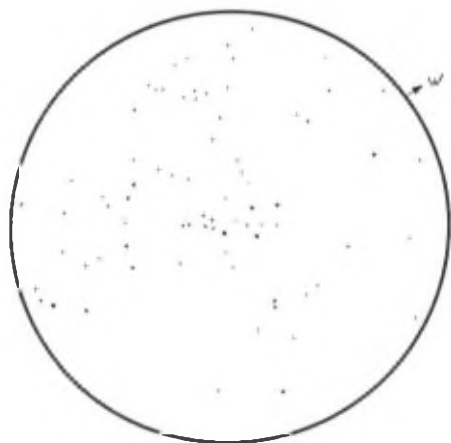
20 T, 80x: Ezzel a nagyítással teljesen felbontott, fényes, laza halmaz. Igen elnyúlt, 25'-es hosszúságú, 20 körüli tagot tartalmazó NY. Több kis háromszög, ill. egy nagyon nyílt, valószínűleg optikai kettős látszik benne. Jellegzetes, de csak kisebb távcsővel vagy nagyítással jön ki teljes szépsége. (Sánta Gábor, 2002)

NGC 6755 NY Aql

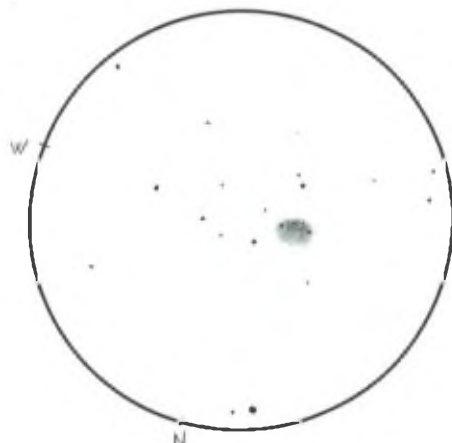
10 L, 66x: Nagy kiterjedésű halmaz; a LM harmadát uralja. 10–15 előtércsillag kirajzol képzeletben egy egyenlő oldalú háromszöget, mely magában foglalja a halmaz nagy részét. A háromszög egyik csúcsa É felé néz. A halmaztagok alkotta grizes derengés EL-sal vehető észre egyértelműen. A felület inhomogén. (Dán András, 2000)

15,3 T, 130x: Meglehetősen laza, de csillagokban gazdag halmaz. A tagok zöme 10^m körüli, de EL-sal több halvány csillag érzékelhető. A halmazban néhány szép kettős, illetve többes rendszer látható. Az objektum mérete nehezen becsülhető, 14'–16' lehet. Délről csillagszegény területek határolják. (Csörgits Gábor, 2003)

16 T, 156x: Gyönyörű halmaz, de a fényszennyezés miatt nem látom jól a ködöségnek tűnő csillagokat. EL–KL váltogatással bevillan a sok apró csillag. (Hadházi Csaba, 2003)

NGC 6755
15,3 T, 130x, LM= 20' (Csörgits Gábor)

NGC 6756
27 T, 214x, LM= 12' (Tóth Zoltán)

NGC 6756 NY Aql

8 L, 57x: Nagyon halvány NY, de könnyen látszik mint homályos, kicsit szemcsés folt. Érződik rajta, hogy nem galaxis vagy gömbhalmaz. (Szabó Gábor, 2003)

10 L, 66x: EL-sal hamar megpillantom a 3'–4' méretű, elnyúltnak tűnő foltocskát. Felülete szemcsés. (Dán András, 2000)

27 T, 83x: Közepesen halvány, kicsi halmaz. Igényli a nagy nagyítást a jobb bontáshoz. 214x: 4'-es területen 12–15 csillag látszik, de az egész területen érezhetőek még halvány halmaztagok. A legszembetűnőbb egy 1'-es sűrű folt, melyben rengeteg tag lehet összezsúfolva, de csak a déli szélén látszik egy csillagiv. (Tóth Zoltán, 2003)

NGC 6760 GH Aql

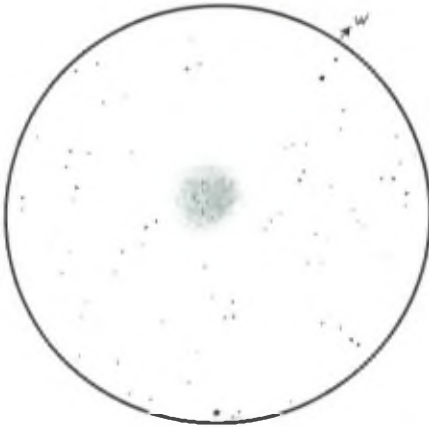
8 L, 57x: Látványos a kis GH a kistávcsővel, annak ellenére, hogy nem mutat magából túl sokat. Kisméretű fényes közepe van, halványabb halóval. (Szabó Gábor, 2003)

10 L, 111x: Könnyen látszott ez a GH, de a bontás legkisebb jele nélkül. Diffúz, szabálytalan alakja van. ÉK-i oldalán egy apró, rövid kinyúlás található, amely egy fényesebb tartományba olvad. Ez viszont átvág a GH felületén, mint fényes, csúcsosodó végű sáv. (Lőrincz Imre, 2002)

15,3 T, 101x: A jelzett pozícióban körszimmetrikus, diffúz foltocska formájában jelenik meg a GH. Ezen az égen, és ezzel a műszerrel nem mondható látványosnak. Maga a halmaz halvány (9^m vagy az alatt). A grízesség már sejtethető, bontásnak azonban nincs jele. KL-EL határán észlelhető néhány előtérscillag is. A halmazban kompakt centrum nem látszik, a periféria is egyenletes, és fokozatosan olvad bele az égi háttérbe. (Csörgits Gábor, 2003)

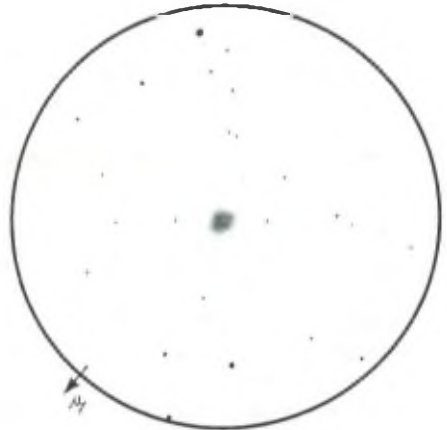
16 T, 156x: A bontás jelei nélkül látszik ez a közepes fényű és méretű halmaz. A centrum elég fényes, a periféria egyenletes. (Hadházi Csaba, 2003)

20 T, 83x: Nem túl látványos, de nagyon fényes GH. Első pillantásra akár GX-nak is nézhető, de rövid szemszoktatás után mintha „grízessé” lenne a felülete. Bontásnak jele sincs! 166x: A „grízesség” határozottabb, de más változás nem látható a felületen. Átmérője 1' körüli, és nagyon bizonytalanul É–D-i oválnak tűnik. (Gulyás Krisztián, 2003)

NGC 6760

15,3 T, 101x, LM= 30' (Csörgits Gábor)

NGC 6804

11 T, 169x, LM= 15' (Kiss Péter)

NGC 6804 PL Aql

10 L, 66x+OIII szűrő: 40" körüli, kör alakú, egyenletes fényű köd. 200x: É-i peremén halvány csillag ül, és ettől kicsit D-re még halványabb csillag villan be EL-sal. Helyzete alapján központi csillag is lehet. Az É-i széle fényesebb. (Dán András, 2000)

11 T, 169x: A háttér még ennél a nagyításnál is rendkívül fényes, így nem annyira élvezhető a látvány. Ennek ellenére látszanak részletek: A középponttól kissé É-ra

egy csillag (talán a központi?), ettől É-ra látszik egy kicsit fényesebb terület, D-re pedig egy fényes, szabálytalan ív. (Kiss Péter, 2000)

16 T, 83x: Fényes, közepes méretű, homogén foltként látszik a planetáris köd. Alakja teljesen kerek. (Hadházi Csaba, 2003)

NGC 6790 PL Aql

10 L, 200x+OIII szűrő: Apró és viszonylag halvány PL. Noha halvány csillagként már szűrő nélkül is látszik, igazi, planetáris köd mivoltát az OIII szűrő segített eldönteni. Nem tudom, hogy a csillagszerű középső rész valóban csillag-e, vagy sem? Mindenesetre ezt a fényes részt kevésbé fényes periféria övezi. (Lőrincz Imre, 2002)

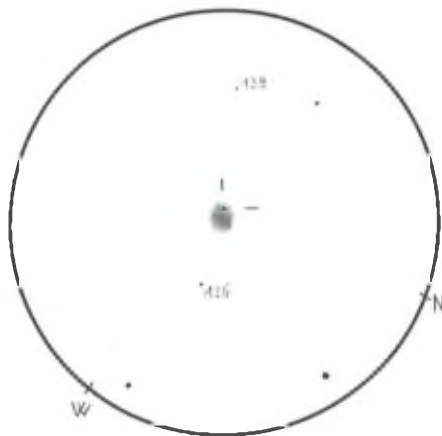
20 T, 166x: Nagyon nehéz megtalálni, mert rendkívül gazdag csillagmezőben helyezkedik el. Kisebb nagytávval csak bolyhosszá különözteti meg egy csillagtól. Színe fehér, átmérője 5". 333x: Nincs változás. (Gulyás Krisztián, 2003)

Cr 401 NY Aql

30,5 T, 169x: Noha a közelgő zivatar gyakori villámlásai meglehetősen zavarják a szemlélődést, mégis feltárul ezen piciny nyílthalmaz furcsa jelleme. A halmaz legfényesebb csillaga kb. $7^m,5$, a többi $12^m,2$ – 14^m közötti. Utóbbi, halvány csillagok száma 5, és egy $2,5$ – $3'$ kiterjedésű területen csoportosulnak a fényes csillag körül. Összességében a Collinder 401 inkább egy aszterizmusra hasonlít, sőt még inkább egy többes rendszerre. A pontos hely ismeretében könnyen látszik, amúgy könnyű átsiklani felette, nem éppen feltűnő objektum. Ennek ellenére a fényes csillag, és körülötte csoportosuló halvány társai kedves látványt nyújtanak. (Kernya János Gábor, 2002)

NGC 936 GX Cet + SN 2003gs

27 T, 167x: Alacsonyan van még, de nincs türelmem tovább várni rá. A GX eléggé belevész a fényszennyezett háttérbe, így csak a fényesebb központi régiót látom, ami elég homogén, szélein háttérbe olvadó ködösség. Az SN közel van a maghoz, $13^m,4$ -s fényességével (aug. 2.) jól látható, de ha nem tudnám, hogy ott van, nem találnám meg. (Tóth Zoltán, 2003)

NGC 936 + SN 2003gs
27 T, 167x, LM= 15' (Tóth Zoltán)

BERKÓ ERNŐ